

Účtovníctvo

Obsah

1. Úvod	2
1.1 Skratky	2
2. Predmet Účtovníctvo	3
2.1 Témy prednášok (cvičení)	3
3. Vývoj účtovníctva	3
3.1 Historický	3
3.2 U nás	3
4. Základy účtovníctva	4
4.1 Základné pojmy	4
4.2 Význam účtovníctva	4
4.3 Účtovná jednotka	4
4.4 Podnik, jeho ciele a funkcie	4
4.5 Základný cieľ, predmet a charakteristické rysy účtovníctva	5
4.6 Účtový informačný systém	5
4.6.1 Účtovné obdobie	5
4.6.2 Finančné účtovníctvo	5
4.6.3 Nákladové (vnútropodnikové) účtovníctvo	6
4.6.4 Manažérske účtovníctvo	6
4.6.5 Funkcie účtovného informačného systému	6
4.7 Účtovné systémy u nás	7
4.7.1 Zákon o účtovníctve	7
5. Majetok	7
5.1 Predmet účtovníctva	7
5.2 Triedenie majetku	8
5.3 Zdroje majetku	8
5.3.1 Dva pohľady na majetok	9
6. Súvaha	9
6.1 Inventúra	10
6.1.1 Inventúrny súpis	10
6.1.2 Inventarizácia	10
6.2 Tvar súvahy	10
6.3 Náležitosti súvahy	11

6.4	Formy súvahy	11
6.5	Druhy súvah	12
7.	Súvaha v pohybe	12
7.1	Hospodárske operácie	13
7.1.1	Príklad nepôsobivých hospodárskych operácií	13
7.1.2	Príklad hospodárskych operácií pôsobivých	14
7.2	Zisťovanie hospodárskeho výsledku	16
8.	Účet ako prameň ekonomických informácií	17
8.1	Jednoduchý účtovný zápis	17
8.1.1	Začiatkový účet súvahový	17
8.1.2	Súvahové účty	17
8.1.3	Výsledkové účty	18
8.1.4	Účet ziskov a strát a konečný účet súvahový	18
8.2	Zložený účtovný zápis	18
8.2.1	Príklad zloženého účtovného zápisu	18
8.2.2	Príklad kúpy a následného predaja	22
8.3	Analytická evidencia	23
8.3.1	Súpis analytickej evidencie	23
8.4	Tabuľková predvaha	23
8.4.1	Príklad tabuľkovej predvahy	24
8.5	Iné účtovné doklady a knihy	26
9.	Účtová osnova	27
9.1	Princípy dodržované pri zostavení účtovej osnovy	28
9.1.1	Princíp uzávierkového hľadiska	28
9.1.2	Brutto princíp sledovania nákladov a výnosov	28
9.1.3	Princíp sledovania a vyčíslenia hospodárskeho výsledku podľa jednotlivých činností	28
9.1.4	Princíp členenia majetku a záväzkov z hľadiska času na krátkodobé a dlhodobé	29
9.1.5	Reálne vykázanie majetku finančnej a dôchodkovej situácie podniku	29

1. Úvod

1.1 Skratky

??	Neistá/chýbajúca informácia (často napríklad meno)
f/PO	Fyzická/právnická osoba
Ma	Majetok

2. Predmet Účtovníctvo

2.1 Témy prednášok (cvičení)

1. Účtovný informačný systém, jeho predmet, funkcie a štruktúra. Právna úprava účtovníctva.
2. Majetok a jeho zložky.
3. Zdroje majetku a ich členenie, inventúra, inventúrny súpis.
4. Súvaha, jej obsah, forma druhy, bilančný princíp a z neho odvodené vzťahy.
5. Obchodné a účtovné prípady, zmeny súvahových stavov, vznik nákladov a výnosov.
6. Sústava účtov v podvojnóm účtovníctve, účet, účtovné zápisy, zásada ich podvojnosti, účtovné knihy, jednoduché a podvojnú účtovníctvo.
7. Kontrola formálnej a vecnej správnosti účtovných zápisov a opravy ich chýb.
8. Účtovné doklady, princíp dokladovosti.
9. Oceňovanie Ma a záväzkov, druhy oceňovacích veličín, oceňovacie princípy.
10. Účtovná uzávierka a jej funkcia.
11. Zobrazenie kolobehu Ma v podniku v účtovníctve, účtová osnova a účtový rozvrh
12. Harmonizácia účtovníctva.
13. Všeobecne uznávané účtovné zásady.

3. Vývoj účtovníctva

3.1 Historický

Vznikom **del'by práce a výmeny tovarov** už v *prvotno-pospolnej spoločnosti* existovala veľmi *jednoduchá evidencia*, realizovaná rytím do stromov alebo kostí, pričom jednotlivé ryhy symbolizovali nejaké čiastky - v prípade dlžoby mali dlžník aj veriteľ každý svoju "palicu" s rovnakými ryhami - splácaním pôžičky z nej vždy danú časť odlomili. V *Peru* používali prírodné materiály umožňujúce robiť uzly, ktoré mali rovnakú funkciu ako ryhy - neskôr ich rozlišovali aj farbou. V *Číne a Egypte* sa používalo obrazové písmo, v *Grécku a Ríme*, kde účty slúžili hlavne vládnucej triede, sa používali rozličné materiály, napríklad hlinené tabuľky/črepiny alebo morské lastúry. Neskôr v Egypte začali na prenos informácií používať listy v tom čase hojne rozšírenej rastliny, *papyrusu*. Listy boli 7 až 27 cm široké a asi 35 cm dlhé. Stáčali sa do zvitkov a ukladali do puzdier, ktorých materiál sa líšil podľa záčnosti dokumentu.

Začiatky **podvojnnej sústavy** sa objavujú v 13. storočí v Taliansku, ktoré bolo v tom čase obchodne veľmi vyspelou krajinou. V roku 1494 vydal **Luca Pacioli** knihu, v ktorej popísal **základy podvojného účtovníctva** a jeho logika sa nezmenila dodnes.

U nás sa účtovníctvo objavuje v polovici 18. Storočia, významnými predstaviteľmi sú (väčšinou profesori a niektorí ešte aj žijúci) Fiala, Cisárek, Králiček, Laučík??.

3.2 U nás

1946	Základná reforma "Jednotná sústava podnikového počtovníctva" -zmiešaná ekonomika, účtovníctvo bolo <i>podriadené daniam</i>
1953	"Národohospodárska evidencia" -účtovníctvo sa <i>degradovalo</i> , stratil sa jeho význam pre finančné riadenie, všetko sa riešilo centrálnne, úplne zmizlo vnútro podnikové účtovníctvo
1966-7	"Jednotná sústava sociálno-ekonomických informácií" - <i>centralistický vplyv</i> , ale rehabilitácia vnútro podnikového účtovníctva, ako celok bolo ale

	stále chápané iba ako <i>štatistika</i>
1993	Porevolučná reforma -účetníctvo sa prispôsobilo <i>trhovým podmienkam</i> (pri rozhodovaní, systém ktorého štátu prebrať nakoniec ostali iba francúzsky a nemecký (daňovo zameraný) - nakoniec vybrali francúzsky)

4. Základy účetníctva

4.1 Základné pojmy

(dopĺňajú sa postupne)

Pohl'adávk   Keď nám niekto niečo dlhuje
Závázok   Vždy keď niekomu niečo dlhujeme

4.2 Význam účetníctva

(Je jasný :-).

4.3 Účetní jednotka

môže byť fyzická alebo právnická osoba, ktorá prevádzkuje podnikateľskú alebo inú zárobkovú činnosť a preukazuje svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov pre daňové účely. Vid' Obchodný zákonník 513/92, § 1-6, 27, 35-40. Dôležitý je vlastník - fyzická alebo právnická osoba.

4.4 Podnik, jeho ciele a funkcie

Podnik je jednotka:

- **Ekonomická**, lebo vytvára materiálne/duchovné statky a/alebo poskytuje služby pre uspokojenie spotrebiteľov
- **Sociálna**, lebo zamestnáva ľudí a stará sa o nich (**niekedy :-**)
- **Finančno-účetní**, lebo svoje ekonomické ciele uskutočňuje rozvážne, plánovite a cieľavedome

Podnik má tri základné ciele:

1. **Zisk**
2. **Úhradu všetkých platobných povinností**
3. **Hospodárnosť podnikateľskej činnosti** (minimálne vstupy/náklady, maximálne výstupy/príjmy)

Aby účetníctvo mohlo dávať kvalitné informácie pre **riadenie**, musí nadväzovať na všetky jeho **funkcie**, t.j.:

- a) **Plánovaci**
- b) **Organizačnú**
- c) **Kontrolnú**
- d) **Informačnú**

e) Komunikačnú

Štruktúra riadenia:

1. Stanovenie cieľa
2. Priebeh a uskutočňovanie cieľa
3. Kontrola

4.5 Základný cieľ, predmet a charakteristické rysy účtovníctva

Základným cieľom účtovníctva je podávať verný a pravdivý obraz o finančnej, výnosovej situácii a majetku podniku.

Predmetom účtovníctva je:

1. Zobraziť stav Ma a jeho zdrojov, záväzkov, vlastného imania a zachytiť ich zmeny
2. Zobraziť náklady a výnosy, resp. príjmy a výdavky
3. Zistiť hospodársky výsledok (zisk/strata)

Charakteristické rysy:

- Úplnosť
- Nepretržitosť
- Usporiadanosť
- Systémovosť
- Atd. :-)

4.6 Účtový informačný systém

Informačný systém podniku predstavuje *sústavu záznamov hospodárskych operácií* prebiehajúcich v podniku, z ktorých sa vytvárajú informácie potrebné v celom procese riadenia podniku.

-časti:

1. Finančné účtovníctvo
2. Nákladové účtovníctvo a kalkulácie
3. Plánovanie a rozpočtovanie

Všetky tri stupne sú navzájom *úzko prepojené* a nadväzuje na ne **manažérske účtovníctvo**.

4.6.1 Účtovné obdobie

Je ?? V SR je v zákone stanovený **kalendárny rok**, t.j. vždy od 1.1. do 31.12. Preto ak sa napríklad začne účtovať 1.12., účtovné obdobie končí aj tak 31.12.

4.6.2 Finančné účtovníctvo

Jeho forma a obsah sú dané ministerstvom financií. **Predstavuje nepretržité zachytávanie všetkých obchodných prípadov účtovného obdobia, ktoré vyjadrujú vzťah podniku k externému svetu.** Zachytávanie sa deje *vecne, systematicky a časovo chronologicky*.

Často sa chápe aj ako **základné**.

Zachytáva vzťah účtovnej jednotky a operácie, ktoré vznikajú medzi ňou a okolím. Jeho **výsledkom je účtovná zvierka - súvaha**, výkaz ziskov a strát a príloha. Dáva **informácie o javoch minulých**.

Naň bezprostredne nadväzuje **daňové účtovníctvo**.

4.6.3 Nákladové (vnútro podnikové) účtovníctvo

sa používa hlavne pre **vnútro podnikové riadenie**, čerpá *informácie z finančného*. Tiež poskytuje *informácie o javoch minulých*. Sleduje náklady podľa **druhu** (aký náklad) a **miesta jeho vzniku**. Výkony sa evidujú ako výnosy. Porovnaním vnútro podnikových nákladov a výnosov sa dostáva **vnútro podnikový výsledok hospodárenia**.

V súčasnosti nie je právne upravené.

4.6.4 Manažérske účtovníctvo

čerpá informácie aj z nákladového, na ich základe robí prepočty zamestnanosti, plánov zásob, a i. Je to **taktika a stratégia pre účtovné jednotky**.

4.6.5 Funkcie účtovného informačného systému

sú zároveň aj **funkciami účtovníctva**:

1. **Dokumentačná** = každý prípad v účtovníctve musí byť *zdokladovaný* (tovar, množstvo, cena) - kúpa aj predaj
2. **Informačná** = poskytuje *informácie* pre všetkých užívateľov (vlastníci, manažéri, zamestnanci, veritelia, banky)
3. **Kontrolná** = z nej vyplýva *rentabilita/hospodárnosť*
4. **Je základňou pre rozhodovanie** = či sa splnili ciele a z toho vyplývajúce ďalšie rozhodnutia

Informácie manažérskeho účtovníctva musia mať aj **kvalitatívne charakteristiky**:

1. **Relevantnosť** (vlastnosť predvídať budúcnosť a poskytovať spätnú väzbu)
2. **Objektívnosť** (preukázateľnosť, overiteľnosť, nestrannosť)
3. **Včasnosť** (vždy vtedy, keď ich potrebujeme)
4. **Zrozumiteľnosť** (jasné, logické, prehľadné)
5. **Porovnateľnosť** (napr. medzi podnikmi)

Veľkosť informačného systému závisí od veľkosti podniku, ale **4 kroky sú v každom rovnaké**:

1. **Zber informácií** (postup, umožňujúci získať potrebné informácie)
2. **Záznam informácií** (+roztriedenie podľa toho, kde ich potrebujú)
3. **Zhodnotenie informácií** (analýza a rozbor)
4. **Komunikácia** (odovzdanie informácií užívateľom, ktorí ich potrebujú - správy/výkazy, a i.)

4.7 Účtovné systémy u nás

môžu byť organizované **troma spôsobmi**:

1. **Zachytenie príjmov a výdavkov**
2. **Jednoduché účtovníctvo** = príjmy a výdavky, evidencia Ma a záväzkov - zisk sa zisťuje porovnaním vlastného imania na začiatku a na konci účtovného obdobia = rozdiel
3. **Podvojný účtovníctvo** = všetky obchodné prípady sa zachytávajú časovo chronologicky a systematicky v *hlavnej knihe* - kladú sa na ňu viaceré požiadavky, ale 3 sú základné:
  1. Vedenie účtovníctva musí byť *úplne* preukazné (doklady) a správne (zákon a postupy)
  2. ??
  3. ??

Medzi **základné metodické prostriedky účtovníctva patria**:

1. Súvaha a bilančný princíp
2. Účet a sústava účtov
3. Podvojný a súvzťažnosť
4. Oceňovanie
5. Účtovná dokumentácia

Náš účtovný systém je *prebratý z francúzskeho*, ktorý sa snaží hlavne o reálne zobrazenie/vyjadrenie účtovnej jednotky a **daňový základ sa zisťuje mimo účtovníctva**. Ďalšie úpravy vyplynuli z medzinárodných štandardov (napr. EU). Zahŕňajú aj niektoré **Európske direktívy**, konkrétne najmä 4., 7. a 8:

- 4. je o **zostavovaní výkazov** (aby sa dalo rovnako orientovať vo výkazoch všetkých štátov)
- 7. hovorí o **konsolidovanej účtovnej uzávierke** (za spoločnosť s viacerými dcérskymi)
- 8. upravuje **overovanie účtovnej uzávierky = auditorstve**

4.7.1 Zákon o účtovníctve

1. **Všeobecné ustanovenia**
2. **Účtovné sústavy, účtovné doklady, účtovné zápisy a účtovné knihy**
3. **Účtovná závierka**
4. **Spôsoby oceňovania**
5. **Inventarizácia majetku a záväzkov**
6. **Úschova účtovných písomností**
7. **Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia**

Vedenie podvojného účtovníctva záväzného pre podnikateľské subjekty stanovuje **účtová osnova a postupy účtovania pre podnikateľov**.

5. Majetok

5.1 Predmet účtovníctva

je **zachytenie zmien a zdrojov majetku**. **Ma je to, čím účtovná jednotka uskutočňuje svoju činnosť** - môžu byť rôzne druhy. Podstatný je aj zdroj, odkiaľ bol Ma získaný.

Kolobeh (1-2-3-4-5-1-...):

1. **Peniaze**
2. **Budovy, stroje a zásoby** (hodnota budov a strojov prechádza do výrobkov postupne, zásob okamžite)
3. **Nedokončené výrobky**
4. **Dokončené výrobky**
5. **Zákazníci**

5.2 Triedenie majetku

I. **Investičný** (stály, neobežný) má v držbe dlhšie ako 1 rok

1. **Hmotný investičný**

- a) *Budovy, haly a stavby*
- b) *Stroje prístroje a zariadenia*
- c) *Dopravné prostriedky,*
- d) *Inventár (nábytok, knižnica)*
- e) *Trvalé porasty a základné stádo*
- f) *Drobný hmotný investičný Ma*
- g) *Umelecké diela a pozemky (neodpisujú sa - všetko ostatné áno)*

2. **Nehmotný investičný**

- a) *Duševné práva, patenty, licencie a iné cenné práva*
- b) *Výsledky výskumnej činnosti*
- c) *Software*
- d) *Goodwill*
- e) *Drobný nehmotný investičný Ma*

3. **Finančné investície**

- a) *Vklady*
- b) *Dlhodobé pôžičky v iných podnikateľských subjektoch* (cenné papiere, akcie a i.)

II. **Obežný** - kratšie ako 1 rok

1. **Zásoby**

- a) *Ma na sklade*
- b) *Nedokončené výrobky*
- c) *Polotovary vlastnej výroby*
- d) *Výrobky*
- e) *Zvieratá*
- f) *Tovar*

2. **Pohľadávky** voči

- a) *Odberateľom*
- b) *Zamestnancom*
- c) *Finančným orgánom a iným subjektom*

3. **Krátkodobý finančný Ma**

- a) *Peniaze = pokladnica*
- b) *Bankové účty*
- c) *Ceniny* (kolky, známky, jedálenské lístky, telefónne karty = všetko, čo má hodnotu)
- d) *Majetkové cenné papiere obchodovateľné* (nakúpené v spoločnosti za účelom obchodovania, t.j. pod 1 rok)

5.3 Zdroje majetku

predstavujú **hodnotové zobrazenie časti podielu vlastníka na majetku a právne nároky veriteľov**. Z právneho hľadiska ich možno označiť ako právnu oblasť a druhy majetku ako vecnú oblasť majetku.

I. Vlastné

1. **Vlastný kapitál/Základné imanie** (pri zakladaní) - o jeho výške hovorí obchodný zákonník, často sa s ním viaže *právne hľadisko*, lebo určuje aj práva spoločníkov na podiel na Ma. *Zdroje krytia: vlastné a cudzie* (pri založení vlastný = základné imanie = peňažné a nepeňažné vklady spoločníkov do účtovnej jednotky, ktorú zakladajú) Pri založení môže vzniknúť rozdiel medzi *upísaným a splateným imaním*. Upísané je dané Z, splatené je skutočne splatené a rozdiel je nesplatené upísané imanie. Vzniká pohľadávka voči spoločníkom na splatenie tejto časti.
2. **Kapitálové fondy** - vlastné zdroje krytia (dary, dotácie)
3. **Fondy ziskové** - vytvárajú sa zo zisku
  - a) *Zákonný rezervný fond* povinne zo Z, buď 10% pri založení, alebo 20% pri prvom hospodárskom výsledku
  - b) *Ostatné fondy* (odmeny, výstavba, a i.)
  - c) *Sociálny fond* - môže sa doplniť zo zisku = sociálne účely pre zamestnancov
4. **Nerozdelený zisk z minulých rokov**
5. **Zisk za príslušné účtovné obdobie**

II. Cudzie (záväzky)

1. **Dlhodobé**
  - a) *Rezervy* - osobitné postavenie - vytvárajú sa väčšinou na veľké opravy/rekonštrukcie, aby vás to v tom roku "nepoložilo" platí aj nižšiu daň, ako cudzí sa chápe preto, že ju robí iná firma, voči ktorej bude mať záväzok
  - b) *Dlhodobé bankové úvery* (nad 1 rok)
  - c) *Ostatné dlhodobé záväzky*, napr. dlhopisy (ak účtovná jednotka môže vydať dlhopis - používa ho ako finančnú výpomoc)
2. **Krátkodobé**
  - a) *Záväzky voči dodávateľom*
  - b) *Záväzky voči zamestnancom*
  - c) *Krátkodobé bankové úvery* (do 1 roka)
  - d) *Záväzky voči finančným orgánom* (napr. daňový úrad)
  - e) *Záväzky voči orgánom sociálneho zabezpečenia*

5.3.1 Dva pohľady na majetok

⇒ **Forma** (v čom) = **Aktíva**
⇒ **Zdroj** (odkiaľ) = **Pasíva**

Musí platiť, že **Aktíva = Pasíva**, čo sa nazýva **bilančný princíp**.

6. Súvaha

zodpovedá podniku **dve základné otázky**:

1. **Aký je bohatý, čiže aký má majetok**
2. **O čo sa stal bohatším/chudobnejším, čiže ako sa zmenil stav majetku**

Aby ich mohol zodpovedať, musí svoj Ma stále preverovať, na čo slúži **inventúra**.

Súvaha zobrazuje majetok podľa formy a účelu (aktíva) a jeho zdroje (pasíva) v peňažnom vyjadrení k určitému dňu.

Súvahová rovnováha: aktíva = pasíva.

Súvahová položka je každá položka majetku alebo zdrojov.

Súvahový stav je označenie jednotlivých druhov aktív a ich príslušných zdrojov v *peňažnom vyjadrení*.

Súvahový deň je deň, ku ktorému je súvaha zostavená.

6.1 Inventúra

sa riadi zákonom o účtovníctve (napr. v pokladni sa musí robiť minimálne 4 krát ročne).

Môže mať dve formy:

1. **Fyzická** (premeranie, odváženie, atď.)
2. **Dokladová** (len doklady - faktúry, pohľadávky, záväzky, a pod.)

Po skončení inventúry sa zostaví **inventúrny súpis o majetku a záväzkoch**.

6.1.1 Inventúrny súpis

- ◆ Musí v ňom byť uvedený *deň*, ku ktorému bol zostavený
- ◆ Obsahuje **veľmi podrobné detailné informácie**
- ◆ Zostavuje sa v *tabuľkovej forme*
- ◆ *Nezverejňuje sa*, slúži len pre vnútornú potrebu firmy
- ◆ Slúži ako **podklad pre zostavenie súvahy**

Druhou časťou je **inventarizácia**.

6.1.2 Inventarizácia

je **porovnanie skutočného stavu zisteného inventúrou so stavom majetku a záväzkov vedených v účtovníctve**.

Inventarizačné rozdiely sa musia účtovnícky správne zaúčtovať. Môžu byť:

1. **Úbytok do normy/Manko do normy** (prirodzený úbytok)
2. **Manko nad normu**
3. **Prebytok**

6.2 Tvar súvahy

Tvar súvahy sa prebral z *dvojramennej váhy* - ak má byť v rovnováhe, musí mať rovnaké zdroje na oboch stranách. **Vľavo = aktíva, vpravo = pasíva** (aktíva - to čo máme, pasíva - zdroje, odkiaľ ho máme). Každá súvaha musí mať svoj *názov*. Všetko je **vyjadrené aj hodnotovo** - v peňažných jednotkách. **Suma aktív sa musí rovnať sume pasív**. Vtedy je súvaha **uzavretá**.

Definícia súvahy: je **prehľadné usporiadanie** zložiek *Ma*, podľa jeho formy, zloženia a účelu, to jest aktív na ľavej a podľa *zdrojov krytia*, z ktorých sa kapitál získal, to jest pasív na pravej strane, v peňažnom vyjadrení k určitému konkrétnemu dňu (ten sa nazýva *súvahový deň*).

Jednotlivé položky v súvahe sa nazývajú **súvahové položky**. Peňažné vyjadrenie súvahových položiek je **súvahový stav**.

Najzákladnejšie triedenie aktív je delenie podľa Ma na **investičný a obežný** (vecné hľadisko), pasíva vyjadrujú právnu oblasť, t.j. odkiaľ sme získali ten ma, jeho pôvod a zdroje sa delia na **vlastné a cudzie**. Ma vyjadrený v súvahe je *všetok Ma, ktorý má nejakú hodnotu alebo hodnotu prináša*. Napr. účtovná jednotka má strojové zariadenie v zostatkovej cene 10000 (tak ho vedie v Ma), ale je schopné ešte priniesť hodnotu. Ak je zariadenie *odpísané - nemá hodnotu, sa už v Ma nevedie*, tak isto ako Ma v prenájme.

Pasíva = právna oblasť = nároky spoločníkov na podnik.

Nárok na čisté obchodné imanie = nárok spoločníka/vlastníka na aktíva v takej výške, v akej vložil vklad.

Čisté obchodné imanie = súhrn *oceniteľných hodnôt* v peniazoch.

Obchodné imanie = obchodný Ma + záväzky. Obchodný Ma je celý Ma podnikateľský (všetky oceniteľné veci, pohľadávky a iné oceniteľné práva).

6.3 Náležitosti súvahy

Oproti inventúrnemu súpisu súvaha vyjadruje stav Ma a zdrojov krytia k určitému dňu (rovnaké), rozdiel je že *inventúrny súpis je podrobný, súvaha obsahuje údaje globálne*. Záväzky a pohľadávky nie sú vyjadrené menovite, ale globálne. Aj súvaha je v peňažnom hodnotení/vyjadrení. **Súpis sa nezverejňuje, ale súvaha sa podľa potreby áno**. V praxi je súvaha jeden výkaz. Má určité **logické usporiadanie, dané ministerstvom financií. Jej zostavenie slúži hlavne na finančnú analýzu podniku** (rentabilita, hospodárnosť, likvidita, a i.).

Triedenie súvahy:

Názov <i>Aktíva</i>	Deň <i>Pasíva</i>
A. Pohľadávky za upísané vlastné imanie B. Stále aktíva I. <i>HIM</i> II. <i>NIM</i> III. <i>Finančné investície</i> C. Obežné aktíva I. <i>Zásoby</i> II. <i>Dlhodobé pohľadávky</i> III. <i>Krátkodobé pohľadávky</i> IV. <i>Finančný Ma</i> D. Ostatné aktíva I. <i>Časové rozlíšenie</i> II. <i>Dohadné účty aktívne</i>	A. Vlastné imanie I. <i>Základné imanie</i> II. <i>Kapitálové fondy</i> (fondy = vždy vlastné) III. <i>Fondy zo zisku</i> IV. <i>Hospodársky výsledok minulých rokov</i> V. <i>Hospodársky výsledok bežného účtovného obdobia</i> (zisk je +, strata -) B. Cudzie zdroje krytia I. <i>Rezervy</i> (napr. na opravy) II. <i>Dlhodobé záväzky</i> III. <i>Krátkodobé záväzky</i> IV. <i>Bankové úvery a výpomoci</i> C. Ostatné pasíva I. <i>Účty časového rozlíšenia - jeho účty</i> II. <i>Dohadné účty pasívne</i>

Aktíva sa ďalej triedia podľa *likvidity* (od najmenej), **pasíva** podľa *doby splatnosti* (prvé = s najdlhšou).

6.4 Formy súvahy

Dve základné:

1. **Horizontálna/účtovná** (tá, v tvare T) - jej prínosom je, že je *dodrжанý bilančný princíp* a možno z nej vyčíslíť *celkovú hodnotou pasív aj aktív*
2. **Vertikálna/finančná** (hlavne pri vyčísl'ovaní nárokov vlastníkov na vlastné imanie, pri vyčísl'ovaní čistých obežných aktív - výške pracovného kapitálu) jej nevýhodou je, že *nevyjadruje sa v nej bilančný princíp ani výška Ma a zdrojov krytia*

Príklad:

Účtovná súvaha:

<i>Aktíva</i>		<i>Pasíva</i>	
Budovy, haly a stavby	600000	Základné imanie	1000000
Stroje, prístroje a zariadenia	200000	Ostatné kapitálové fondy	100000
Dopravné prostriedky	300000	Zákonný rezervný fond	200000
Inventár	100000	Hospodársky výsledok - zisk	400000
Tovar na sklade a v predajni	375000	Bankový úver	200000
Pokladnica	20000	Závazky voči dodávateľom	40000
Ceniny	5000	Zamestnanci	60000
Bankový účet	160000		
Majetkové cenné papiere	100000		
Pohľadávky	140000		
	2000000		2000000

Finančná súvaha:

A. Suma investičného Ma - stále aktíva	1200000	(prvé štyri v aktívach)
B. Výška obežného Ma - obežné ak.	800000	(zvyšné aktíva)
C. Krátkodobé záväzky (mínus)	-100000	(voči dodávateľom + zamestnancom)
D. Čisté obežné aktíva (pracovný kapitál)	+700000	(B-C)
E. Dlhodobé záväzky	-200000	(bankový úver)
F. Čisté aktíva (výška Ma)	1700000	(A+D+E)
G. Vlastné imanie	1700000	(to isté (to aby ste chápali :-))

6.5 Druhy súvah

1. **Externé** (aj pre vonkajšie potreby - externých užívateľov)
  - a) *Riadna súvaha* (k 31.12.)
  - b) *Daňová/individuálna* (pre daňový úrad)
  - c) *Konsolidovaná* (v rámci holdingu)
  - d) *Otváracia/zahajovacia* (mimoriadna - na začiatku podnikania)
  - e) *Konkurzná/likvidačná/iné mimoriadne okolnosti* (mimoriadna)
2. **Interné** (na vnútornú potrebu)

7. Súvaha v pohybe

Súvaha má statický charakter - vykazuje stav k určitému *konkrétne dňu*. **Cieľom a predmetom účtovníctva je ale zachytávať zmeny.**

K zmene majetku a zdrojov dochádza pri hospodárskych operáciách/obchodných prípadoch. **Hospodárska operácie**, ktorá je predmetom účtovníctva sa nazýva **účtovný prípad**. Každý môže byť *zachytený len na základe účtovnej dokumentácie* (dokladovosť). Ak je doklad v poriadku (obsahuje

všetko) prevádza sa **účtovný zápis do účtovných kníh**. **Účtovné operácie** sú tie, kde nedochádza k zmene majetku a zdrojov ale *vyplývajú z techniky účtovania*. Tiež sa stáva *účtovným dokladom*, preto potrebuje aj dokumentáciu a zápis. **Účtovný prípad** - napr. opravy, otváranie a zatváranie účtov. V *podvojnóm účtovníctve* sa hospodárske operácie vyplývajúce zo zmien majetku a zdrojov zachytávajú systematicky v peňažných jednotkách (v prvom rade) viazanými zápsmi, ktoré majú prísnu formu a tou je podvojnásť zápisov.

Zmeny sa dajú zachytávať aj v súvahe - po každej hospodárskej operácii sa robí nová súvaha.

7.1 Hospodárske operácie

Sa delia na:

- Nepôsobivé** (nemajú vplyv na zmenu vlastného imania, nemenia náklady ani výnosy, t.j. žiaden hospodársky výsledok): A = aktíva, P = pasíva:
  - +A +P **Obojstranný prírastok**
  - A -P **Obojstranný úbytok**
  - A +A **Presun v rámci aktív**
  - P +P **Presun v rámci pasív**
- Pôsobivé** (menia výšku vlastného imania): A = aktíva, P = pasíva, N = náklady, V = výnosy:
  - A N **Strata**
  - +P N **Strata**
  - +A V **Zisk**
  - P V **Zisk**

7.1.1 Príklad nepôsobivých hospodárskych operácií

Obchodná spoločnosť PLUS s.r.o., ktorá sa zaoberá predajom čistiacich prostriedkov. Na začiatku účtovného obdobia mala nasledovný stav majetku a zdrojov (spoločnosti bolo oznámené, že banka jej poskytla úver vo výške 400000):

Súvaha č.1

<i>Aktíva</i>		<i>Pasíva</i>	
Stroje, prístroje a zariadenia	200000	Základné imanie	100000
Materiál na sklade	20000	Dodávateľ	220000
Tovar na sklade a v predajni	100000	Bankový úver (iba použitá časť)	90000
Bankové účty	80000		
Peniaze v hotovosti- pokladnica	10000		
	410000		410000

- Spoločnosť nakúpila od dodávateľa pracie prášky za 80000. Prevzala ich na sklad a faktúru zatiaľ neuhradila. (Obojstranný prírastok)

Súvaha č.2

<i>Aktíva</i>		<i>Pasíva</i>	
Stroje, prístroje a zariadenia	200000	Základné imanie	100000
Materiál na sklade	20000	Dodávateľ +80000	300000
Tovar na sklade a v predajni +80000	180000	Bankový úver (iba použitá časť)	90000
Bankové účty	80000		
Peniaze v hotovosti- pokladnica	10000		
+80000	490000	+80000	490000

2. Úhrada časti faktúry dodávateľovi za už dodaný tovar z bankového účtu vo výške 50000. (Obojstranný úbytok)

Súvaha č.3

<i>Aktíva</i>		<i>Pasíva</i>	
Stroje, prístroje a zariadenia	200000	Základné imanie	100000
Materiál na sklade	20000	Dodávateľ -50000	250000
Tovar na sklade a v predajni	180000	Bankový úver (iba použitá časť)	90000
Bankové účty -50000	30000		
Peniaze v hotovosti- pokladnica	10000		
-50000	440000	-50000	440000

3. Nákup cenín v hotovosti do zásoby vo výške 2000. (Presun v rámci aktív)

Súvaha č.4

<i>Aktíva</i>		<i>Pasíva</i>	
Stroje, prístroje a zariadenia	200000	Základné imanie	100000
Materiál na sklade	20000	Dodávateľ	250000
Tovar na sklade a v predajni	180000	Bankový úver (iba použitá časť)	90000
Bankové účty	30000		
Peniaze v hotovosti- pokladnica -2000	8000		
Ceniny +2000	2000		
	440000		440000

4. Úhrada časti záväzku dodávateľovi z poskytnutého bankového úveru vo výške 100000. (Presun v rámci pasív)

Súvaha č.5

<i>Aktíva</i>		<i>Pasíva</i>	
Stroje, prístroje a zariadenia	200000	Základné imanie	100000
Materiál na sklade	20000	Dodávateľ -100000	250000
Tovar na sklade a v predajni	180000	Bankový úver +100000	90000
Bankové účty	30000		
Peniaze v hotovosti- pokladnica	8000		
Ceniny	2000		
	440000		440000

7.1.2 Príklad hospodárskych operácií pôsobivých

Súvaha č.1

<i>Aktíva</i>		<i>Pasíva</i>	
Stroje, prístroje a zariadenia	200000	Základné imanie	100000
Materiál na sklade	20000	Dodávateľia	200000
Tovar na sklade a v predajni	180000	Bankový úver (iba použitá časť)	140000
Bankové účty	30000		
Peniaze v hotovosti- pokladnica	8000		
Ceniny	2000		
	440000		440000

1. Výdaj materiálu zo skladu do spotreby vo výške 10000. (Strata)

Zmena sa zachytí do **výkazu ziskov a strát**:

Náklady

Výnosy

Spotreba materiálu	10000	Strata	10000
	10000		10000

Súvaha č.2

<i>Aktíva</i>		<i>Pasíva</i>	
Stroje, prístroje a zariadenia	200000	Základné imanie	100000
Materiál na sklade -10000	10000	Dodávatelia	200000
Tovar na sklade a v predajni	180000	Bankový úver (iba použitá časť)	140000
Bankové účty	30000		
Peniaze v hotovosti- pokladnica	8000		
Ceniny	2000		
Strata	10000		
	440000		440000

Aktíva sú menšie ako pasíva, čiže je **strata**, ktorá sa pripočíta k aktívam (možno ju zachytiť ako zápor do pasív)

2. Nárok zamestnancov na hrubé mzdy vo výšky 60000. (Strata).

<i>Náklady</i>		<i>Výnosy</i>	
Mzdové náklady	60000	Strata	60000
	60000		60000

Súvaha č.3 (stále z pôvodnej)

<i>Aktíva</i>		<i>Pasíva</i>	
Stroje, prístroje a zariadenia	200000	Základné imanie	100000
Materiál na sklade	20000	Dodávatelia	200000
Tovar na sklade a v predajni	180000	Bankový úver (iba použitá časť)	140000
Bankové účty	30000	Zamestnanci	60000
Peniaze v hotovosti- pokladnica	8000		
Ceniny	2000		
Strata	60000		
+60000	500000	+60000	500000

3. Vystavenie faktúry odberateľovi za poskytnuté služby vo výške 240000. (Zisk)

<i>Náklady</i>		<i>Výnosy</i>	
Zisk	240000	Tržby za služby	240000
	240000		240000

Súvaha č.4

<i>Aktíva</i>		<i>Pasíva</i>	
Stroje, prístroje a zariadenia	200000	Základné imanie	100000
Materiál na sklade	20000	Dodávatelia	200000
Tovar na sklade a v predajni	180000	Bankový úver (iba použitá časť)	140000
Bankové účty	30000	Zisk	240000
Peniaze v hotovosti- pokladnica	8000		
Ceniny	2000		
Pohľadávky	240000		
+240000	680000	+240000	680000

4. Tržby inkasované od zamestnanca za prenájom strojového zariadenia zrážkou zo mzdy vo výške 1000.
(Zisk)

Všetky 4 dokopy

Náklady		Výnosy	
Spotreba materiálu	10000	Tržby za služby	241000
Mzdové náklady	60000		
Zisk	171000		
	241000		241000

Súvaha č.5

Aktíva		Pasíva	
Stroje, prístroje a zariadenia	200000	Základné imanie	100000
Materiál na sklade -10000	10000	Dodávatelia	200000
Tovar na sklade a v predajni	180000	Bankový úver (iba použitá časť)	140000
Bankové účty	30000	Zamestnanci	59000
Peniaze v hotovosti- pokladnica	8000	Zisk	171000
Ceniny	2000		
Pohľadávky	240000		
	+230000		+230000
	670000		670000

7.2 Zisťovanie hospodárskeho výsledku

sa dá robiť:

- a) **Zo súvahy** (väčšinou porovnaním na začiatku a konci účtovného obdobia).

Základné imanie sa môže zmeniť:

1. **Ďalšími vkladmi/výbermi vkladov spoločníkov**
2. **Zvýšenie na základe dosiahnutého hospodárskeho výsledku**

Súvaha k 31.12.95=1.1.96

Súvaha k 1.1.95 - stav: A = Majetok; P = Vlastné imanie + cudzie zdroje

Súvaha k 31.12.96 - stav: A = Majetok; P = Vlastné imanie zvýšené o hospodársky výsledok + cudzie

Ak A>P = zisk, ináč strata (ak je znížené).

- b) **Z výkazu ziskov a strát** (porovnanie nákladov a výnosov)

Náklady = spotreba zhmotnenej a živej práce. V účtovníctve = úbytok rôznych druhov hospodárskych prostriedkov v peňažnom vyjadrení, ktoré sa spotrebávajú v najširšom slova zmysle pri uskutočňovaní podnikových výkonov. K nákladom patria aj pokuty, penále, platené úroky, škody, a i. V účtovníctve sa členia podľa druhov a miesta vzniku. Podľa druhov = mzdové, spotreba, a i.

Výkony sú výsledkom podnikateľskej činnosti, či už vo forme výrobku, služby alebo práce či tovaru. Výkony sa môžu realizovať do vlastného podniku = *odovzdané výkony*. Ak ich preberajú iné subjekty / tretie osoby - *realizácia výkonov*. Výkon realizovaný a vyjadrený v peniazoch sa nazýva **výnos**. Výnosy sa delia na **tržby a vnútro podnikové výnosy**. **Tržba** je taký druh výnosu, ktorý je úhradou za realizované výkony. **Vnútro podnikový výnos** je výnos z odovzdania výkonov medzi útvarmi podniku. V praxi v

účetníctve aj tzv. **ostatné výnosy**, ako sú napríklad prebytok materiálu, predaj majetku. Príjem je širší pojem ako výnos. Výdaj je širší pojem ako náklad.

Výkaz ziskov a strát - vpravo náklady, vľavo výnosy, prebytok výnosov nad nákladmi je hospodársky výsledok. *Zisk/strata sa zachytáva vždy na stranu menšiu* (zisk do nákladov, strata do výnosov). Tiež musí byť na konci uzavretý, t.j. výnosy = náklady.

Hospodársky výsledok z výkazu ziskov a strát sa musí rovnať tomu zo súvahy.

8. Účet ako prameň ekonomických informácií

Každý obchodný prípad má *vplyv na dve položky*. Aby nebolo nutné opisovať celú súvahu, do účetníctva bol vložené **účty**, niektoré sa tieto prípady zachytávajú.

Má položky:

<i>Má dať</i> (na ľarchu účtu)			<i>Dal</i> (v prospech účtu)		
Dátum	Text	Suma (Sk)	Dátum	Text	Suma (Sk)

8.1 Jednoduchý účtovný zápis

Zásada podvojnosti v tomto prípade znamená, že ten istý prípad a príslušná suma sa vždy uvedie *na dvoch súvstažných účtoch* - na jednom na ľavej a na druhom na pravej strane = **jednoduchý účtovný zápis**.

8.1.1 Začiatkový účet súvahový

Otváracia/zahajovacia súvaha sa robí len raz, dňom zápisu do obchodného registra sa začne podnikanie, preto sa musí začať aj účtovanie, t.j. musia sa otvoriť účty **hlavnej knihy** = účty aktív a pasív (zo súvahy); na začiatku je do nej vložený **začiatkový účet súvahový**, čo je *zrkadlový obraz súvahy* - majetok na pravej a zdroje na ľavej strane. Na začiatku sa zachytia len **začiatkové zostatky**, napr. účet pokladnica. Začiatkový účet súvahový nie je presný zrkadlový obraz súvahy, lebo treba doň *rozpísať globálne položky*. Musia byť na každý jeden účet podrobne rozpísané.

Začiatkové zostatky: Aktíva vždy = Má dať, Pasíva vždy = Dal.

8.1.2 Súvahové účty

Účty aktív a pasív = súvahové účty, lebo sú odvodené zo súvahy.

Aktív:

1. **Zvýšenie = Má dať** (napr. peniaze do pokladnice a pohľadávky)
2. **Zníženie = Dal** (platby, výdaj, a i.)

?? = **Obrat strany Má dať**, čo odbudlo

Pasív:

1. **Zvýšenie = Dal**
2. **Zníženie = Má dat'**

Konečný zostatok = (Začiatocný zostatok) + (Obrat strany Má dat') - (Obrat strany Dal)

8.1.3 Výsledkové účty

Okrem súvahových existujú ešte **účty nákladov a výdavkov = účty výsledkové**, ktoré ale nemajú začiatocné zostatky, lebo sa neprevádzajú do ďalšieho obdobia (tvar majú rovnaký ako súvahové).

Zvýšenie nákladov sa spravidla účtuje do Má dat', **zníženie** do Dal, a u **výnosov** spravidla naopak.

V ich prípade nehovoríme o zostatku, ale o **konečnom stave**:

1. **Na strane Má dat' = (Obrat strany Má dat') - (Obrat strany Dal)**
2. **Na strane Má dat' = (Obrat strany Dal) - (Obrat strany Má dat')**

8.1.4 Účet ziskov a strát a konečný účet súvahový

Aby bola aj **na konci účtovného obdobia** dodržaná podvojnásť, do účtovej osnovy boli vložené:

1. **Účet ziskov a strát** predstavuje *hospodársky výsledok* (prvý krát vyčíslený); *Náklady = Má dat', Výnosy = Dal*; *prevod konečného stavu* zo strany Dal na Má dat' pre náklady a pre výnosy naopak
2. **Konečný účet súvahový** je pre *súvahové aktíva a pasíva*; má podobu súvahy: *Aktíva = Má dat', Pasíva = Dal*; po prevode sa zistí hospodársky výsledok

8.2 Zložený účtovný zápis

vzniká, keď **účtujeme na troch alebo viacerých súvst'ážnych účtoch**. Často sa vyskytuje u podnikateľov, ktorí sú *platiteľmi DPH*. Títo musia viesť *špeciálny účet*, ktorý sa volá "Daň z pridanej hodnoty". Zachytáva sa na ňom *záväzok voči finančnému orgánu* - je to účet pasív, čiže na strane dal. *Daň, ktorú platí za tovary*, si môže odpočítať a zachytáva ju a strane má dat'.

8.2.1 Príklad zloženého účtovného zápisu

Dvaja spoločníci založili firmu. Jeden vložil do pokladnice 20000, druhý dal vklad vo výške 80000 a požiadali banku krátkodobý úver, ktorý im banka previedla na ich bankový účet v o výške 50000. Výpis z bankového účtu máme.

Začiatocná súvaha			
Aktíva		Pasíva	
Pokladnica	20000	Základné imanie	100000
Bankový účet	130000	Krátkodobý bankový úver	50000
	150000		150000

Pri otvorení účtov hlavnej knihy treba začať začiatocným účtom súvahovým.

Začiatocný účet súvahový

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Základné imanie	100000	Pokladnica	20000
Bankový úver	50000	Bankové účty	130000
Suma	150000	Suma	150000

Treba ho vždy uzavrieť = sumy a čiary. Ostatné podvojne pootvárať, ale uzavrieť až na konci.

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Začiatkový zostatok	20000		

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Začiatkový zostatok	130000		

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
		Začiatkový zostatok	100000

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
		Začiatkový zostatok	50000

1. Nákup tovaru v hotovosti vo výške 12300 (cena 10000 + DPH 2300).

a) Vytvorenie účtu "Tovar na sklade a v predajni" a zapísanie sumy bez DPH do MD:

Tovar na sklade a v predajni

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Nákup od dodávateľa	10000		

b) Záznam do pokladnice, aj z DPH:

Pokladnica

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Začiatkový zostatok	20000	Platba za tovar	12300

c) Vytvorenie účtu "Daň z pridanej hodnoty" a do MD 2300 (typický príklad účtovania na troch účtoch).

Daň z pridanej hodnoty

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Nákup tovaru od dodávateľa	2300		

2. Nákup strojového zariadenia od dodávateľa vo výške 6150 (5000+DPH).

- a) Vytvorenie účtu "Dodávateľa" a do D 6150.

Dodávateľa

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
		Nákup strojového zariadenia	6150

- b) Vytvorenie účtu "Drobný investičný majetok" a do D 5000.

Drobný investičný majetok

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
		Strojové zariadenie	5000

- c) Do účtu "Daň z pridanej hodnoty" do MD 1150 (opäť zložený účtovný zápis).

Daň z pridanej hodnoty

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Nákup tovaru od dodávateľa	2300		
Nákup strojového zariadenia	1150		

3. Predaj nakúpeného tovaru - faktúra odberateľovi - 30000+6900 DPH.

- a) Vytvorenie účtu "Odberateľa" a do MD 36900.

Odberateľa

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Predaj tovaru	36900		

- b) Vytvorenie účtu "Tržby" (výnosový) a do D 30000.

Tržby

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
		Predaj nakúpeného tovaru	30000

- c) Do účtu "Daň z pridanej hodnoty" do D 6900.

Daň z pridanej hodnoty

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Nákup tovaru od dodávateľa	2300	Predaj nakúpeného tovaru	6900
Nákup strojového zariadenia	1150		

4. Úhrada faktúry od odberateľa na bankový účet.

- a) Do účtu "Odberateľa" do D 36900.

Odberateľa

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Predaj tovaru	36900	Úhrada faktúry	36900

- b) Do účtu "Bankový účet" do MD 36900.

Bankový účet

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Začiatkový zostatok	130000		
Úhrada faktúry odberateľom	36900		

5. *Zaučtovanie odpisu strojového zariadenia.*

- v SR sa neznižuje jeho hodnota na jeho účte (napr. v Rakúsku áno), ale nepriamo, cez účet "Oprávky", kde sa opotrebenie zaznamenáva v peňažnom vyjadrení

a) Vytvorenie účtu "Oprávky" (kontraaktívny, ale správa sa ako účet pasív) a do D 5000 :

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
		Strojové zariadenie	5000

b) Vytvorenie účtu "Odpisy hmotného a nehmotného investičného majetku" (nákladový) a do MD 5000:

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Strojové zariadenie	5000		

6. *Vyskladnenie predaného tovaru.*

a) Do účtu "Tovar na sklade a v predajni" do D 10000:

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Nákup od dodávateľa	10000	Vyskladnenie	10000

Tržby treba upraviť o náklady, ktoré sme mali s kúpou toho, čo predáme.

b) Vytvorenie účtu "Predaný tovar" (nákladový) a do MD=10000:

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Vyskladnenie	10000		

7. *Uzatvorenie účtov.*

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Predaný tovar	10000	Tržby	30000
Odpisy	5000		
Zisk	15000		
	30000		30000

Konečný účet súvahový

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Pokladnica	7700	Základné imanie	100000

Bankové účty	166900	Bankový úver	50000
Drobný hmotný investičný majetok	5000	Daň z pridanej hodnoty	3450
		Dodávateľia	6150
		Oprávky	5000
		Hospodársky výsledok (Zisk)	15000
Suma	179600	Suma	179600

8.2.2 Príklad kúpy a následného predaja

Kúpa za 100 a predaj za 150.

1. *Nákup za 100.*

Pokladnica			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Začiatkový zostatok	X	Platba za tovar	100

Tovar na sklade a v predajni			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Nákup od dodávateľa	100		

2. *Predaj za 150.*

Pokladnica			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Začiatkový zostatok	X	Platba za tovar	100
Predaj tovaru	150		

Tržby			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
		Predaj nakúpeného tovaru	150

3. *Vyskladnenie tovaru.*

Tovar na sklade a v predajni			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Nákup od dodávateľa	100	Vyskladnenie	100

Predaný tovar			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Vyskladnenie	100		

4. *Výsledok.*

Účet ziskov a strát			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma

Náklady	100	Tržby	150
Zisk	50		

8.3 Analytická evidencia

Syntetické účty (klasické, napr. Dodávateľa) sa používajú kvôli prehľadnosti, ale často je zaujímavé aj poznať ich obsah podrobnejšie. Preto sa k syntetickým účtom vedie ešte tzv. **analytická evidencia**. Tá **podrobnejšie vyjadruje ten syntetický účet**. Napr. Dodávateľa: K syntetickému sa vedie osobitný účet pre každého dodávateľa.

Vyzerá približne takto:

<i>Dodávateľ 1</i>		<i>Dodávateľ 2</i>		<i>Dodávateľ 2</i>	
Má dať	Dal	Má dať	Dal	Má dať	Dal
	ZZ 50000		ZZ 30000		ZZ 20000

Príslušný syntetický účet:

Dodávateľa			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
		Začiatkový zostatok	100000

8.3.1 Súpis analytickej evidencie

Sa väčšinou robí na konci účtovného obdobia. **Vyzerá** nasledovne (podľa údajov z 8.3):

	Začiatkový zostatok	Obrat	Zostatok
Dodávateľ 1	50000		
Dodávateľ 2	30000		
Dodávateľ 3	20000		
Dodávateľa spolu	100000		

8.4 Tabuľková predvaha

je **formálna kontrola správnosti účtovných zápisov**. Volá sa predvaha, lebo sa zostavuje ešte *pred uzatvorením účtovníctva*. Služi len na formálnu kontrolu správnosti účtovných zápisov, čiže **nevyčísluje sa nič**, zisťuje sa len či sa všetko správne účtovne podvojne zaúčtovalo. Môže mať viacero náležitostí, základné:

1. Poradové číslo
2. Názov účtu
3. Začiatkové zostatky MD/D
4. Obraty MD/D
5. Súčty MD/D (ZZ + súčty)
6. Zostatky MD/D (konečné zostatky na účtoch, aktíva MD, pasíva D)

Vždy sa strana má dať musí rovnať strane dal.

8.4.1 Príklad tabuľkovej predvahy

Na začiatku účtovného obdobia (ak už účtovná jednotka podniká) netreba robiť súvahu. Ale vždy treba začiatkový účet súvahový.

1. Začiatok účtovného obdobia.

Začiatkový účet súvahový			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Základné imanie	100000	Pokladnica	20000
		Bankové účty	80000
Suma	100000	Suma	100000

Začiatkový účet súvahový treba vždy uzavrieť!!

Pokladnica			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Začiatkový zostatok	20000		

Bankový účet			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Začiatkový zostatok	80000		

Základné imanie			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
		Začiatkový zostatok	100000

2. Nákup tovaru v hotovosti vo výške 15000.

Pokladnica			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Začiatkový zostatok	20000	Nákup od dodávateľa	15000

Tovar na sklade a v predajni			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
		Nákup od dodávateľa	15000

3. Faktúra od dodávateľa za spotrebu elektrickej energie vo výške 2000.

Dodávateľa			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
		Spotreba energie	2000

Spotreba elektrickej energie			
<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma

Text	Suma	Text	Suma
Faktúra od dodávateľa	2000		

4. Tržby z predaja tovaru inkasované v hotovosti vo výške 25000.

Pokladnica

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Začiatočný zostatok	20000	Nákup od dodávateľa	15000
Tržby z predaja tovaru	25000		

Tržby

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
		Predaj nakúpeného tovaru	25000

5. Vyskladnenie predaného tovaru.

Tovar na sklade a v predajni

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Nákup od dodávateľa	15000	Vyskladnenie tovaru	15000

Predaný tovar

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Predaj odberateľovi	15000		

6. Úhrada záväzku voči dodávateľovi z bankového účtu, máme výpis z bankového účtu.

Bankový účet

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Začiatočný zostatok	80000	Uhradenie záväzku dodávateľovi	2000

Dodávatelia

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Uhradenie záväzku	2000	Spotreba energie	2000

Tabuľková predvaha

P. č.	Názov účtu	Zač. zostatky		Obraty		Súčty		Zostatky	
		MD	D	MD	D	MD	D	MD	D
1.	<i>Pokladnica</i>	20000	-	25000	15000	45000	15000	30000	-
2.	<i>Bankový účet</i>	80000	-	0	2000	80000	2000	78000	-
3.	<i>Tovar na sklade a v predajni</i>	-	-	15000	15000	15000	15000	-	-
4.	<i>Základné imanie</i>	-	100000	-	-	-	100000	-	100000
5.	<i>Dodávatelia</i>	-	-	2000	2000	2000	2000-	-	-
6.	<i>Spotreba energie</i>	-	-	2000	-	2000	-	2000	-
7.	<i>Predaný tovar</i>	-	-	15000	-	15000	-	15000	-
8.	<i>Tržby za tovar</i>	-	-	-	25000	-	25000	-	25000

Súčty	100000	100000	59000	59000	159000	159000	125000	125000
-------	--------	--------	-------	-------	--------	--------	--------	--------

Účty sú zoradené nasledovne: účty aktív (1.-3.), pasív (4.-5.) a nákladové (6.-8.).

Účet ziskov a strát

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Predaný tovar	15000	Tržby za tovar	25000
Spotreba energie	2000		
Zisk	8000		
	25000		25000

Všade treba napísať prevod (do každého účtu, z ktorého prevádzame do konečného súvahového)!!!

Konečný účet súvahový

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Pokladnica	3000	Základné imanie	100000
Bankové účty	78000	Hospodársky výsledok (Zisk)	8000
Suma	108000	Suma	108000

8.5 Iné účtovné doklady a knihy

Denník:

V denníku sa časovo chronologicky zachytáva každý účtovný prípad.

Náležitosti:

1. Poradové číslo
2. Dátum
3. Číslo dokladu
4. Text
5. Suma (Sk) MD aj D, SE - syntetická evidencia
6. Čísla účtov, na ktoré sa zaúčtuje MD a D, AE - analytická evidencia

Denníková skúška - všetky obraty v Sk sa musia rovnať obratovej časti tabuľkovej predvahy.

Účet:

1. Názov
2. Číslo riadku
3. Dátum
4. Číslo dokladu
5. Text
6. Začiatkový zostatok
7. Obraty MD+D
8. Konečný zostatok

Doklady - príjmový a výdavkový

Príkazy k úhrade sa neúčtujú, to sa robí až keď príde výpis z účtu.

Dodací list - pri preberaní na sklad.

9. Účtová osnova

(definícia) je **sústava účtov usporiadaná podľa určitých princípov, na ktoré sa v zmysle v platných predpisov a postupov účtovania účtujú účtovné prípady, ktoré účtovnej jednotke vzniknú.**

V súčasnej platnej metodike platí **päť účtových osnov (Účtová osnova pre...):**

1. **Podnikateľov**
2. **Banky**
3. **Poist'ovne**
4. **Rozpočtové a príspevkové organizácie**
5. **Politické strany, hnutia, občianske združenia a iné nezárobkové organizácie**

Účtová osnova obsahuje zoznam syntetických účtov **so záväzným číselným označením a so záväzným názvom účtu**, to znamená že jednak číselné znaky a taktiež názov účtu sa musia dodržiavať.

Postupy účtovania obsahujú dve základné časti:

1. **Úvodné ustanovenia** (charakteristika pojmov)
2. **Charakteristika jednotlivých účtových tried** (+bližšie sú charakterizované jednotlivé účty, niekde aj súvzťažné účty)

Účtová osnova SR je platná od 1.1.93. Pri jej zostavovaní sa za základ brala **desiatková sústava (prečo nie hexadecimálna? :-)** - **desať účtových tried** od 0 po 9. V rámci každej účtovej triedy môže byť **10 skupín účtov** a v rámci jednej skupiny **10 účtov**.

Účtové triedy: (U: **Názvy účtových tried treba bezpodmienečne ovládať!**)

0. Investičný majetok	(Aktíva)
1. Zásoby	(Aktíva)
2. Finančný majetok	(Aktíva + Pasíva)
3. Zúčtovacie vzťahy	(Aktíva + Pasíva)
4. Kapitálové účty a dlhodobé záväzky	(Pasíva)
5. Náklady	(čo asi? :-)
6. Výnosy	
7. Závierkové a podsúvahové účty	
8. Vnútropodnikové účtovníctvo I.	
9. Vnútropodnikové účtovníctvo II. (Terminátor II. :-)	

0-7 = Finančné účtovníctvo

8-9 = Vnútropodnikové účtovníctvo (aj v rámci jednotlivých závodov a pod. - možno si ich zvoliť)

Číselné označenie účtu = tri číslice:

1. **Trieda**
2. **Skupina**
3. **Znak účtu**

Účtová osnova bola zostavená *pre dva druhy podnikateľov* - jedna tzv. **skrátaná verzia** - môžu ju používať tí podnikatelia, ktorí *nemusia mať účtovnú závierku overenú audítorom*, používajú skupinové účty, t.j. účty, ktoré sú vždy ako prvé v skupine a sú *ukončené nulou*. Druhá je **úplná verzia**, pre tých, ktorí musia mať účtovnú závierku overenú audítorom - používajú všetky účty okrem skupinových, t.j. s koncovým znakom od 1 po 9.

9.1 Princípy dodržiavané pri zostavení účtovej osnovy

1. Princíp uzávierkového hľadiska
2. Brutto princíp sledovania nákladov a výnosov
3. Princíp sledovania a vyčíslenia hospodárskeho výsledku podľa jednotlivých činností
4. Princíp členenia majetku a záväzkov z hľadiska času na krátkodobé a dlhodobé
5. Princíp reálneho vykázania majetku finančnej a dôchodkovej situácie podniku

9.1.1 Princíp uzávierkového hľadiska

hovorí, že sa **dôsledne oddelili súvahové účty od výsledkových** (0-4=súvahové, 5-6=výsledkové).

Závierkové účty:

- a) 701-začiatočný účet súvahový
- b) 702-Konečný účet súvahový
- c) 710-Účet ziskov a strát

Podsúvahové účty sú tie, ktoré nevchádzajú do súvahy (nevykazujeme ich v našom majetku, lebo ich máme napr. iba v prenájme). Pre tieto účty sú vyhradené *skupiny 75-79*.

9.1.2 Brutto princíp sledovania nákladov a výnosov

znamená, že sa **nesmú kompenzovať príbuzné položky nákladov a výnosov**, taktiež sa nie vždy môže kompenzovať majetok a záväzky - jedine keď to pripúšťajú postupy účtovania a to iba ak sa jedná o *krátkodobé záväzky/pohľadávky voči tej istej osobe a v jednej mene*.

Kompenzovanie nákladov a výnosov bolo v *starom účtovníctve povolené* - aby sa tomu zabránilo, sú teraz *rovnaké* (s rovnakým názvom) účty aj vo výnosoch (6) aj v nákladoch (5).

9.1.3 Princíp sledovania a vyčíslenia hospodárskeho výsledku podľa jednotlivých činností

1. **Z prevádzkovej činnosti** = bežná (spotreba, tržby, predaj, a i.)
  2. **Z finančnej oblasti** súvisí s finančnými operáciami (cenné papiere, úroky, a i.)
  3. **Z mimoriadnej činnosti** = ojedinelé, náhodné, nesúvisia s bežnou činnosťou podniku (manká a škody, zistenie prebytku, a i.)
- (zvlášť sa vyčísluje napr. aj platba dane podľa činností)

Aby sa to dalo robiť, sú účty v 5 a 6 triede zoradené podľa činností.

Účet ziskov a strát

<i>Má dať</i>		<i>Dal</i>	
Text	Suma	Text	Suma
Skupiny 50-55		Skupiny 60-65	
Hosp. výsledok z prevádzkovej			
Skupiny 56-57		Skupiny 66-67	
Hosp. výsledok z finančnej			
Skupina 58		Skupina 68	
Hosp. výsledok z mimoriadnej			
Účtovný hospodársky výsledok			

Tu sa vyčíslí účtovný hospodársky výsledok. Z toho potom musí odpočítať odpočítateľné položky a dostane *daňový základ*. Daň sa potom ešte na konci roka zaúčtuje - zvlášť z bežnej a zvlášť z mimoriadnej. Tak dostaneme **disponibilný hospodársky výsledok**.

9.1.4 Princíp členenia majetku a záväzkov z hľadiska času na krátkodobé a dlhodobé

Kladie sa veľký dôraz na časové rozlíšenie a to tak, že sa berie do úvahy **jeden rok ako hranica**; majetok a záväzky *do 1 roka* sa považujú za **krátkodobé**, *dlhšie ako 1 rok* za **dlhodobé**. Je to rozlíšené priamo v účtovej osnove.

9.1.5 Reálne vykázanie majetku finančnej a dôchodkovej situácie podniku

Keďže sa na rozdiel od minulosti cena mení a nie je rovnaká ani vo všetkých obchodoch (ako bývala), alebo napr. zmeny kurzov meny v ktorej mám nejaké prostriedky mi "mení majetok", vložilo sa do účtovej osnovy niekoľko **špeciálnych účtov**.

Pre trvalé zníženie - oprávky - odpisy. V skupine 07 - nehmotný a 08-hmotný investičný majetok (napr. SW 013, oprávky SW-073).

Opravné položky - majú len prechodný charakter, čo znamená, že sa vytvárajú v majetku, ktorého *hodnota sa znížila len prechodne*. Vytvárajú sa k 31.12., keď zistíme po inventarizácii, že ocenenie nášho majetku v účtovníctve je vyššie, ako sú skutočné ceny na trhu. Sú vždy v 9 skupine každej triedy, ktorej sa to týka, čiže 09,19,29,39.

!!!!!!!!!!!! PAPIER!

Oprava účtovných zápisov

Oprava je účtovná ale nie hospodárska operácia, vyplýva z techniky opravy účtovného zápisu. Opravy na dokladoch styku s peňažnými ústavmi nie sú povolené, tam sa vždy musí vystaviť nový účtovný doklad. Pri opravách sa musí dodržať dokladovosť, t.. previesť ju možno len na základe dokladu, ktorý sa nazýva interný doklad, lebo si ho vystaví účtovná jednotka sama. Môže ho vystaviť len osoba na to oprávnená. Opravy môžu byť rôzne:

Zvýšenie opravovanej sumy
 Zníženie opravovanej sumy
 Storno celého zápisu

Vždy záleží od charakteru účtu - kde účtovať zvýšenie a kde znížene. Oprava môže prebehnúť napr. doplnkovým zápisom = doučtovanie .

Dodávateľ
D
ZZ 100
Tovar 76

Tovar - 132
MD
Tovar 80 - zlý zápis

do 321=Dod sa doučtuje vo výške 4. Pri oprave vždy musí byť dátum a podpis oprávnenej osoby.

Zníženie - -hre bolo zvýšenie

321
D
ZZ 100
Tovar 86 -chyba - malo byť 80

viac spôsobov = znamienko mínus, druhá možnosť je použitie červenej = to isté ako mínus, preto nikdy inak červenú nepoužívať, tretia možnosť na strane opačnej

Storno zápisu

napr. pri chybnom zapísaní (na iný účet ako mal byť).

možnosti
mínus
červene
na opačnú stranu prečiarknutie, ale tenkou čiarou, aby bola suma viditeľná -
možno použiť aj v horných dvoch prípadoch

Oceňovanie majetku a záväzkov

Každý majetok aj záväzky musia byť v účtovníctve peňažne ocenené. Vyjadrenie v peňažných jednotkách = ocenenie majetku a záväzkov. Môže byť dvojakého druhu:

Individuálne
Celkové

Individuálne - ocenenie jednotlivých zložiek majetku samostatne
Celkovo - celý majetok dokopy, napr. pri likvidácii

Niekedy je ocenenie bezproblémové, napr. faktúry a pod. Iné je to z majetkom, ktorý je už používaný alebo je poškodený. Cena sa vyčísluje na základe hodnoty toho majetku. Niekedy je ju ťažké vyčísliť. Cena majetku je hodnota majetku vyjadrená v peniazoch.

Oceňovanie patrí medzi najväčšie problémy, ktoré sa v účtovníctve riešia. Je jedno najdôležitejších metodických prostriedkov účtovníctva, treba pri ňom vždy vychádzať z individuálnych potrieb - na čo, k akému účelu má to oceňovanie byť

urobené. Možných účelov je viacero:

Oceňovanie obstarávacích cenách pri nakupovanom majetku, vo vlastných nákladoch vyrobených vlastnou činnosťou --doplňť z-- kedy a oceňuje pri obstaraní majetku - každý majetok ktorý vstupuje do účtovnej jednotky u musí byť ocenený

2. V prípade poskytovania výkonov, výrobkov, služieb pre potreby trhu - ocenenie na výstupe, napr. ocenenie kalkuláciou predajnej ceny alebo trhových cien
3. Pri zostavovaní účtovných výkazov a to jednak výkazu súvahy ako aj výkazu ziskov a strát - súvaha - ma a záväzky, ziskov a strát = hospodársky výsledok
4. Pre potreby zdaňovania - používajú sa iné prostriedky - napr. rozdiel medzi účtovnými a daňovými odpismi

Ciele oceňovania - či je to podnik, ktorý zostavuje ocenenie pre výkazy, daňové účely alebo napr. pre potreby likvidácie.

Pre nás najdôležitejšie výkazy. V súvislosti s oceňovaním sa treba pridržiavať určitých zásad, 3 základné:

Zásada neobmedzeného trvania podniku - predpokladáme, že podnik, ktorý oceňujeme bude naďalej poskytovať svoje výkony a fungovať aj v ďalších účtovných obdobiach

Zásada opatrnosti - mali by sa vykazovať očakávané straty v účtovníctve a zisky len realizované.

Stálosť kúpnej sily peňazí - najviac kritizovaná zásada, ktorú je ťažko dodržiavať, lebo kúpna sila peňazí sa stále mení,,

Oceňovacie veličiny

sú to rôzne druhy cien, ktoré v účtovníctve používame. Najbežnejšie delenie je z hľadiska časového:

Minulé
Prítomné
Budúce

Minulé--historické
prítomné - denné
budúce - plánované

z hľadiska obsahového:

Minulé
Cena obstarania
Obstarávacía cena
Cena výrobná
Ocenenie na základe vlastných nákladov = vlastné náklady

cena obstarania - cena za ktorú sme majetok skutočne obstarali
obstarávacía cena - cena obstarania + náklady súvisiace s obstaraním daného majetku(prepravné, clo, poisťné, provízie, a i.)
cena výrobná - pri majetku vyrobenom vo vlastnej réžii, obsahuje priame náklady (priamy materiál mzdy a ostatné náklady)
vlastné náklady = priame + časť nepriamych nákladov

Prítomné
Trhová cena

Reprodukčná cena
Kurzová cena
Nominálna cena

trhová - kryštalizujú sa na trhu na základe dopytu a ponuky, môže to byť aj cena na základe dohody medzi odberateľom a dodávateľom

reprodukčná - za ktorú by sme majetok obstarali v deň v ktorom sa o ňom účtuje,, najčastejšie pri darovanom majetku a prebytkoch -- určí ju súdny znalec, používa sa aj napr. (podľa zásady opatrnosti) ak sú vlastné náklady vyššie ako reprodukčná

Kurzová cena sa najčastejšie používa pri cenných papieroch a je to cena finančného majetku na burze

nominálna - vyznačená na majetku - väčšiu u peňažných prostriedkov, cenín, telefónnych kariet, stravných lístkov, aj pohľadávky a záväzky

Budúcnosti

Plánovaná trhová cena
Plánovaná cena výrobná
Plánované vlastné náklady
príp. výnosová cena

všetko sú to ceny ktoré sa plánujú, väčšinou to nie je možné na dlhšiu dobu dopredu

Oceňovacie princípy

podľa toho, akú cenu si zvolíme na oceňovanie:

1. Princíp dennej ceny- aktíva by mali byť ocenené v cenách, v ktorých boli skutočne obstarané, pri majetku vytvorenom vlastnou činnosťou vo vlastných nákladoch, t.j. cenách historických

2. Realizačný princíp hovorí o tom, že výnosy musia byť vykázané v tom účtovnom období, v ktorom boli dodané výkon zákazníkovi bez ohľadu na to, či boli uhradené Princíp imparity hovorí, že náklady v účtovníctve sa zachytávajú už pri ich vzniku, výnosy až pri ich realizácii

Princíp budúcej ceny sa týka hlavne plánovania budúcich cien, ktoré predpokladáme že budú platiť na trhu

5. Princíp nižšej ceny, ktorý súvisí so zásadou opatrnosti, čiže majetok sa sa snažíme oceniť vždy čo najnižšími cenami a záväzky skôr cenami vyššími

Zvýšenie hodnoty majetku s neúčtuje, ale vytvárajú sa tzv. tiché rezervy. (napr. pôda a iné veci, ktorých cena rastie). Tiché rezervy sú nástrojom pre dlhodobú existenciu podniku, lebo nimi si účtovná jednotka môže ovplyvňovať hospodársky výsledok. Ak má potom stratu, rozpustí časť tejto rezervy a zníži ju.

Oceňovanie jednotlivých druhov majetku

Investičný majetok sa oceňuje najčastejšie cenou obstarania, obstarávacou cenou